

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 250
 Mesečno . . . " 1.—
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15.—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ---- popust. ----
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 26. avgusta.

Italijansko bojišče.

Na Kraški gorski planoti je tudi večerajšnji dan potekel, ne da bi bilo prišlo do večjih infanterijskih bojev. Neposredno južno od doline reke Vipave smo odbili sovražni napad. Pri Biljah se je več slabejših italijanskih sunkov izjalovilo.

Težki boji so se vnovič razvili na ozemlju gore Sv. Gabrijele. Vsled hrabrosti branilcev, izmed katerih zaslužijo, da se jih posebno omeni, razven graških lovcov južno-štajerski polk št. 87 in ogrski črnovojniški oddelki, sovražnik kljub velikim in krvavim žrtvam ni prodril nikjer.

Sveto Goro, katero smo v noči na 24. avgusta brez boja izpraznili, so zasedli Lahi.

Na visoki planoti Bajnsica—Sv. Duh in vzhodno od Avč je prišlo do opetovanih spopadov.

Na koroški in tirolski fronti nič pomembnega.

Vzhodno bojišče.

Zivahni artilerijski ogenj na ozemlju fronte generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa in Böhm-Ermolija traja dalje. Nobenih posebnih vojnih dejanj.

Južnovzhodno bojišče.

Položaj nespremenjen.

Avstrijsko večerno poročilo.

Dunaj, 26. avgusta.

Boji severno od Gorice in na visoki planoti Bajnsica—Sv. Križ se nadaljujejo. Italijanski napadi so ostali brez uspeha.

Italijani nočejo miru, ker hočejo Avstrijo raztrgati.

Curih, 25. avgusta.

„Neue Züricher Zeitung“ priobčuje iz Rima naslednji dopis:

„Prvi trenotek presenečenja, ki ga je izzvala papeževa mirovna nota, je že minil. Položaj se je sedaj nekoliko razjasnil. Cela Italija, razun katoličanolov in socialistov, se je izrekla proti papeževemu posredovalnemu poizkusu. Italijansko javno mnenje smatra papežovo mirovno noto kot nekak rešilni poizkus za Avstrijo. Lahi so prepričani, da je notranji položaj v Avstro-Ogrski sedaj posebno težaven in da je želja po miru v Avstriji večja kot v vsaki drugi deželi. Mir, kakoršnega predlaga sv. Oče, bi bil po mnenju italijanskih vojnih hujskačev za Avstrijo zelo ugoden in bi jo rešil pred razkosanjem. Avstrijo raztrgati je glavni italijanski vojni cilj!

Kako nemški cesar govori.

Z dne 23. t. m. se je uradno poročalo iz Berlina: „Cesar Viljem je nagovoril danes na Flanderskem odposlaništvo vojakov. Rekel je: „Anglija je povzročila vojsko. Ona je glavni sovražnik. Predvsem se mora Anglija v reči na tla. Pri Bogu je, kdaj da nam podeli zmago. S starim nemškim zaupanjem v Boga se bomo borili in tekli, dokler ne bo imel sovražnik dovolj.“

Kako Anglija govori.

„Daily News“ pišejo: „Vodilni državniki Anglije in drugih zvezanih držav so ponovno izjavili, da nimajo niti namena, niti želje, Nemčijo vreči ob tla. Razven predloga, da se vrne Alzacija-Lotriška Franciji, ni nihče zahteval, da bi morala Nemčija svojega ozemlja v Evropi oddati tudi le sa ped. Kar se tiče nemških naselbin, je njih prihodnost odprto vprašanje.“

„Daily Express“ piše: „Sovražniki Nemčije ne želijo, da bi jo uničili. Noben še tako močan narod ne more misliti na to, da bi uničil narod od 70 milijonov. Mi želimo le odstraniti oboroženo roko, stremljenje po vojaški nadvladi in brezčutno strast po svetovni nadvladi.“

Ali bo mir?

Iz listov nevtralnih držav izvemo, da je papež jako ugodno izbral trenotek, v katerem je poslal vojskujočim se državam svojo mirovno noto.

„Züricher Post“ javlja iz Londona, kako se tamkaj misli o miru. Piše o tem: „Mir je mogoč, ako dovoli Nemčija one concessije, ki se zdijo neobhodno potrebne. Papež je ugodno izbral trenotek za svojo noto. Ako centralne vlade brez velikih sprememb sprejmejo vsebino note, potem je v sporazumovih deželah, ako sodimo po Londonu, mogoče, kar se najmanj pričakuje.“

Po govorih cesarja Viljema in po uslužnosti našega zunanjega ministra grofa Czernina napram Viljemovi politiki, ne smemo veliko upati.

Kdo je kriv brezkončnega nadaljevanja vojske?

O tem bo se še le dalo po vojski pisati. Ne smemo zdaj vsega povedati, kar nam pero narekuje. Tudi nemško ljudstvo kot ljudstvo ni krivo, da vojske ne moremo končati. Tega še njega najhujši nasprotniki Angleži nočejo trditi. A so stranke v vsakem narodu, ki trpe na megalomaniji, katerim je Nietzsche prerok, ki bi radi vse uničili, kar ni njihovo, ki so radikalni do blaznosti. In taka stranka je vse-nemška. Malo privržencev ima. A ima jih v vsaki vasi. In povsod igrajo ali vsaj hočejo igrati veliko vlogo. Njihovo gesto je: Willst Du nicht mein Bruder sein, hau ich Dir den Schädel ein! Zdravo nemško ljudstvo jih ne mara, a s svojim besnim, ljutim nastopom premotijo tudi dobro misleče. So bili časi, ko so vodili vse javno mnenje in je še vodijo. Ti ljudje so rak-rana na telesu nemškega naroda. Ti ljudje so spravili v slab glas nemški narod, in so ga kompromitirali pred celim svetom. In če se bo nemški narod od teh ljudi dal komandirati, gre v prepad. Kajti izjave in obnašanje teh ljudi je patološko. Za kak pameten sporazum niso. Najboljši prostor bi za njih bil — sanatorij. Neznosno trpi ubogo ljudstvo na naslednjih vojske. Ubogi otročiči, uboge žene, opognjeni starčki, ki jih vidiš vsak dan na cesti, se morajo kamnu usmiliti. Neštevilni potoki krvi in sicer najboljše krvi, so že tekli, neštevilni pohabljeni hodijo okoli, morje gorja in trpljenja je povzročila vojska. Vse hrepeni po miru. In čujte! Vsenemška stranka pa je še ne dolgo po svojem zastopniku na nekem shodu v Mariboru izjavila, da je to hrepenenje po miru javkanje starih bab. Tega govornika bi morali dati takoj zapreti kot nenormalnega. In poslušajmo še nekatere druge skrajno abotne izjave teh ljudi! Vsenemec Röder piše: Vsenemško svetov-

no naziranje hoče iztrebiti povsod mehko krščansko vero in njeno etiko (nравoslovje); taka vera je naša, ki se naslanja na star Votanov kult, ki ga so gojili naši pradedje. Seveda se mora ta kult očistiti z moderno Darvinovo teorijo in z nazoni modroslovja o nadčloveku, tako da ne ostane nič drugega kot golo brezboštvo (ateizem); nemško ljudstvo kot najplemenitejše in najodličnejše vseh plemen, kot najvišje razodetje človeštva, je svoj lastni Bog postalo. Velik je le tisti, ki ima moč in zna svojo moč izrabljati.“ — Drugi Vsenemec piše: „Mi moramo svojo moč in oblast brezobzirno razvijati. Vse moramo poteptati, kar se nam noče klanjati.“ Zdravniški svetnik dr. Fuchs pa pravi: „Mi moramo svojo mladino vzgojiti za sovražstvo. Otroci morajo ljubiti sovražstvo. Sovražstvo se mora organizirati. Proč z nezrelim strahom, proč s sramežljivostjo pred brutaliteto in fanatizmom! Nam ostanejo tri čednosti vera, upanje in sovražstvo, pa največja med njimi je sovražstvo (1).“ Z ozirom na uspehe nemške diplomacije pa piše nek anonimni pisatelj v binkoštni številki „Alldeutsche Blätter“: „Če ne bo nič pomagalo, pa bomo s hudičem napravili pogodbo. Le sem ž njo! Naj pomaga, kar more.“

Kako bomo prišli do miru, če ti ljudje tako izjavljajo, če je refren teh ljudi vedno in vedno: Deutschland, Deutschland über alles“ ali „Wir fürchten Gott und sonst niemand auf der Welt“? Ali se nasprotnik s tem pridobi, če se venomer draži? Avstrija in njen cesar želita mir, ti ljudje pa zidajo vedno še svoje mostove po tujih jim zemljah. Cel svet je proti njim, pa so še trdno prepričani, da se jim bo kazalo cel svet klanjat! To že ne spada več v patologijo.

In čujmo še nekatere poetične proizvođe le-teh blaznežev. Friedrich Hussong poje v pesmi „Regiment greift an“ tako-le:

Schlagt alles tot, was um Gnade fleht,
 Schiesst alles nieder wie Hunde,
 Mehr Feinde, mehr Feinde, sei euer Gebet,
 In dieser Vergeltungsstunde!

In nek drugi pesnikuje:

Und geht die ganze Welt kaput
 In Blut und Flammenmeer,
 Und wird so wirklich jüngster Tag,
 Wir bleiben und wir stehen!
 Wir bleiben Michel und wir stehen
 Vor Gottes Thron zu sagen:
 Allwie man ihn und seine Welt
 An elende Habsucht verraten.

Povsod so že iskali krivce te strašne vojske, le tam ne, kjer bi jih gotovo našli. E.

Ptujsko okrajno glavarstvo.

Piše se nam:

Dobro je zadnjič „Straža“ okračala naše slavno glavarstvo. To nam je že dolgo jasno, da obstoja med glavarstvom in mestnim uradom v Ptujju ozka prijateljska zveza; glavarstvo je nekak izvršilni organ vseh želja ptujskih mestnih gospodov. Javno povejmo tukaj g. glavarju, da izgublja vedno več na zupanju in spoštovanju okraja, čim bolj postaja poslušen suženj gospodov nemškega Volksrata. Od c. kr. glavarja zahtevamo po vsej pravici več samostojnosti, kakor jo kaže g. Netoliczka. V posebno slabo luč pa stavi to prijateljsko zvezo dejstvo, da je gospodom na rotovžu v vprašanjih prehrane in preskrbe mesta svetovalec in poročevalec socij Linhart. Pristni, pošteni okoličani se zgražamo nad tako zvezo, ki je v škodo celemu okraju. Dal Bog, da nastopijo na ptujskem okrajnem glavarstvu zopet boljše razmere!

Kar pa zadeva jajčjo kupčijo gospodarskega urada c. kr. okrajnega glavarstva, bi pred vsem vprašali: Kam le gredo vse te množine jajc, ki so jih do zdaj morali donášati trgovci iz dežele za odkazani sladkor? Mi vemo, da morajo uradniki tudi živeti, a to pa ne gre, da bi se delila potrebna živila le pod pogojem, da prinesejo kupčevalci za sladkor jajca in da se nakaže sladkor trgovcem po množini nabranih jajc. In če dela to c. kr. urad, ki je postavljen ravno za prehrano prebivalstva, potem zasluži tako početje najstrožjo grajo. Še ni dolgo, ko mi je pravil trgovec, da je prišel v imenovani urad, da se mu nakaže sladkor, in da ga je uradnik vprašal: Koliko jajc imate? Morate več prineseti, drugače Vam ne bomo več nakazali sladkorja! In to se ponavlja že več mesecev. Mi prosimo gospode poslance, da tukaj

napravijo red! To je kupčija, ki je protipostavna. Če zahteva trgovec za blago živila, mu ne zamerimo toliko, akoravno je tudi njegova zahteva protipostavna; da bi pa cesarski urad za to, kar nam gre po postavi, zahteval še nekako odškodnino, to moramo vsi obsojati! Pričakujemo od g. okrajnega glavarja, da napravi konec tej protizakonitosti na ptujskem c. kr. okrajnem glavarstvu! Prej ne molčimo. Pravico živeti ima vsak, tudi tisti, ki ne more prinesiti jaje za sladkor!

Višja državna obrtna šola v Ljubljani.

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani nam pošilja:

Državna obrtna šola v Ljubljani se pričetkom novega šolskega leta izpopolni v višjo obrtno šolo in sicer se otvori prvi letnik višje stavbne šole, ki nosi ime stavbna strokovna šola, in prvi letnik višje obrtne šole mehanično-tehnične smeri.

Višja obrtna šola podaja učencem ono tehnično znanje in one spretnosti, ki so potrebne za večje in važnejše tehnične in obrtne obrate, ob enem pa nudi obiskovalcem višjo stopnjo splošne izobrazbe, da se morejo tudi v družabnem življenju primerno uveljaviti. Absolventje postanejo sposobni, da izvršujejo kak tehnični obrt na širši podlagi in z višjimi cilji, ali pa da zavzemajo kot tehnični uradniki odgovornejša in tudi vodilna mesta v raznih tehničnih podjetjih.

Učenci stavbne strokovne šole postanejo stavbni mojstri ali pa tehnične pomožne moči pri stavbnih uradih in privatnih stavbnih obrtih.

Učenci višje obrtne šole mehanično-tehnične smeri bodo dobivali tudi pouk v elektrotehnikah. Uspesobijo se za samostojno izvrševanje raznih kovinskih obratov in za tehnične uradnike strojne industrije in drugih mehanično-tehničnih obrtov in podjetij. Kot začetniki dobe službe v strojnih in elektrotehničnih tvornicah, v železniških delavnicah, v risalnih birojih in uradih. Odhodno spričevalo velja kot dokaz usposobljenosti za samostojno izdelovanje in popravilo parnih kotlov in za izvrševanje obrta inštaliranja plinovodnih, vodovodnih in razsvetljevalnih naprav.

Absolventje ene ali druge višje obrtne šole uživajo pri oddaji volonterskih mest pri državnih železnicah iste udobnosti kakor absolventje srednjih in višjih trgovskih šol; tudi pri oddaji praktikantskih mest pri carinskih uradih se enako upoštevajo kakor absolventje gimnazije ali realke.

Učna doba na stavbni strokovni šoli traja 4½ leta, na višji obrtni šoli mehanično-tehnične smeri pa 4 leta. Po dokončani učni dobi delajo učenci maturo ter imajo pravico do enoletnega prostovoljstva v armadi ali pa do dveletne prostovoljske službe v mornarici.

Za vstop v višjo obrtno šolo se zahteva: 1. Ugodno dovršena spodnja gimnazija ali realka. (Nezadostni reši v tujih jezikih se ne upoštevajo, v tem slučaju morajo ostali reši biti povprečno „dobri“); ali absolviranje trirazredne meščanske šole, oziroma 8. razreda osemrazredne ljudske šole, oboje s povprečno povoljnim uspehom. 2. Starost 14 let. 3. Sprejemni izpit iz učnega jezika, matematike, fizike in v posebnih slučajih tudi iz risanja.

Za obisk višje obrtne šole je ustanovil kranjski deželni odbor 10 štipendij po 500 K, mestna občina ljubljanska pa 6 štipendij po 500 K na leto. Tudi državnih ustanov je večje število na razpolaganje.

LISTEK.

Materina beseda.

(Za „Stražo“ napisal profesor Anton Rabuza.)

(Dalje.)

„To je predolgo čakati, in morem biti pri miru tako dolgo, v šolo ne moram, se mi preveč vrti po glavi.“

To rekši, vzame pot pod noge in hiti kakor nekaj kot prvošolec kar naračasti po zamrzlem snegu proti domu. Ves zasopih, seštradan, od potu premočen, razgret, razburjen prihitel domov, plane v sobo in obstoji kakor od kapa zadet — na mrtvaškem odru, priprosto uborno pogledam, leži truplo njegove matere — pogleda odzije, odgrne pregrinjalo in zares — mati leži tu, mrzla, nema, dobra mamica — brez ljubkih, sladkih besed.

Solze se mu posušijo v očeh, srce mu okamenilo, ven hiti na plano, bolečine ga pretijo zadaviti, razgnati glavo. Komaj, komaj začne zbirati misli:

„Ali je to res mo oče? Mati mrtva? Meni da bi umrli mati? Mislil sem da je kaj takega sploh nemogoče. Vsakemu bi prej umrli, samo meni ne. Jaz si še predstavljati nisem mogel kaj takega. Slišal sem pač tuptatam, da je kakemu tovarišu umrla mati, umrl oče, toda vsem naj pomrjejo stariši, meni ne bodo! In vendar se je zgodilo in nobeden ne ve, kako je to hudo.“

Dve uri pozneje je bil že pogreb. Nemo, tiho je stopal za krsto, ni ene solze ni pretočil. Ljudje so rekali, da je krut sin, ker ni solze nima za mater.

Vpisnina znaša 2 K, šolnina pa 5 K na semester. Od plačevanja šolnine oprošča c. kr. deželna vlada.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da je višja obrtna šola za naš narod velikega pomena. Kdor nima veselja do nevhvaležnega in dolgotrajnega akademičnega študiranja, temu se sedaj nudi prilika, v doledno kratki dobi završiti svojo izobrazbo, se postaviti na lastne noge in si ustvariti temelj za sigurno in čestokrat cvetočo existenco. Osobito sedaj, ko je po vojni pričakovati ogromnega dela in zasluzka na tehničnem polju, bo novi zavod dobro došel naši podjetni in za tehnične vede nadarjeni mladini. Stariši in odgovorni reditelji se torej na novi zavod kar najnujnejše opozarjajo!

Italijansko bojišče.

Težišče bojev ob Soči je ravno pretekli dni bilo severno od Gorice. Na visoki planoti Bajnsica—Sv. Križ (južnovzhodno od Avč) smo se radi silnega pritiska sovražne premoči umaknili iz dosedanje črte nekoliko v ozadje, kjer so za obrambo ugodnejša tla. Lahi so spravili na zasedeni del visoke planote veliko število topov, s katerimi obvladujejo ozemlje severovzhodno od Gorice, n. pr. Sv. goro, katero smo radi neugodnega položaja v noči dne 24. avgusta prostovoljno izpraznili. Lahi sedaj silovito napadajo sosedni hrib Sv. Gabriela, kaerega krepko branijo naši slovenskoštajerski junaki 87. pešpolka. Sovražni napadi v Vipavski dolini so se izjalovili. Borba za Grmado se nadaljuje. Artilerijski ogenj je na tem prostoru nekaj strašnega. Laška infanterija je napram naši v dvanajstkratni premoči. A kljub groznemu ognju in veliki premoči naši Laha ne pustijo proti Trstu. Na Grmadi se borijo sedaj skoro vsi slovenski polki. Tudi naš slavni slovenskoštajerski 47. pešpolk brani na tem prostoru našo slovensko zemljo. Naša bramba pred Trstom in na celi primorski črti stoji ugodno.

51 italijanskih brigad.

Iz nekega kraškega taborišča se poroča, da so naši poizvedovalci dognali, da na približno 20 km dolgi črti od Vipave do morja stoji 19 italijanskih brigad v prednji (bojni) črti, 32 brigad pa v rezervi. Skupno je torej na tem kratkem odseku nakupičenih 51 sovražnih brigad, t. j. približno 500.000 mož. — Cadorna je zbral na tem prostoru najboljšo italijansko polko z mladim, čilim moštvom, ki je za naskoke in boje iz bližine dobro izurjeno. Italijanski generalni štab je sklenil, da morajo dobiti te čete vsak dan častniško hrano. Vsak mož baje dobi na dan pol litra vina. Nad 1000 avtomobilov vozi vojne potrebščine na fronto.

Grmada podobna peklu . . .

Težka francoska, ameriška, angleška in laška artilerija strelja z morja, od Gradeža in za Doberdobske planote noč in dan na Grmado. Sovražne krogle padajo po celem našem obrambnem ozemlju do Opči-

ne v tržaški okolici. Krogle dosežajo tudi Trst. Grmada je podobna peklu, kjer frčijo noč in dan in na vse strani smrtonosni kosi skal, razbeljeni kosi železja. Cela kraška fronta je zavita v črn in smrdeč dim. Širijo se strupeni plini in grozen mrliški vdih. Nemogoče je namreč vse mrliče sproti pokopati. In vendar vstrajajo naši junaški branitelji in odbijajo ogromne sovražne navale.

Trst mora pasti . . .

»Corriere della Sera« piše: »Cadorna ima povelje, da Trst mora pasti, naj stane kar hoče. Če ne bo padel v enajsti, mora pasti pa v dvanajsti, trinajsti, štirinajsti ali petnajsti . . . ofenzivi. Pri vsaki ofenzivi bo prišla italijanska armada vsaj nekaj kilometrov naprej. Porušili pa Trsta ne bomo, ker je v njem mnogo italijanskih hiš . . .« Torej se Lahi že izgubili upanja, da bi Trst padel v sedanji ofenzivi.

Na soški fronti se bije en milijon vojakov.

Skupno število vojakov, ki se na obeh straneh borijo ob Soči, se računa sedaj najmanj na en milijon. Ravnotoliko pa šteje približno tudi rezerva na avstrijski in italijanski strani. Napor Italijanov je hujski kot je bil napor Francozov in Angležev na zahodu in mnogo silnejši kot napor Rusov v Karpatih.

Težaven dovoz.

Dovoz streliva, živil in drugega vojnega gradiva na fronto pred Trstom je silno težaven. Avtomobili, tovorna živina in nosači spravljajo neprestano vojne potrebščine na Grmado, da so tako branitelji z vsem potrebnim preskrbljeni. Laška artilerija in letalci mečejo na cesto bombe in granate z dušljivim plinom. Naši morajo plezati na Grmado po nevarnih stranskih potih. Lah bi nam na vsak način rad zaprl dovoz in uničil naše rezerve.

Italijansko uradno poročilo.

Italijansko uradno poročilo z dne 24. avgusta pravi med drugim: Bitka se nadaljuje. Iztrgali smo Avstrijem nove postojanke. Do sedaj smo vjeli 500 avstrijskih častnikov in 20.000 mož, vplenili pa 60 topov.

Na drugih bojiščih.

Na posameznih odsekih ruske in rumunske fronte živahnejši artilerijski ogenj in delni infanterijski spopadi. Položaj pa je nespremenjen na celi črti od Severnega do Črnega morja.

Na francoskem bojišču hudi boji v Flandriji, kjer se je Angležem na črti Ypern—Menin posrečilo potisniti nemško bojno črto za nekoliko kilometrov nazaj. Tudi v Champagni je prišlo do hudih bojev pri St. Quentinu, ob obeh bregovih reke Moze ter na črti Malancourt—Bethincourt, kjer so Francozi navalili z veliko silo na nemške postojanke, toda brezuspešno. V ameriških pristaniščih je baje že pripravljenih 800 parnikov za prevažanje ameriških čet na francosko bojišče.

Samo ko so krsto spuščali v grob, stisnil je čisto na skrivaj solzo po licu, pa še tisto je neopazeno zavrli, srce mu je okamenelo od bolečin.

Vrnil se je v mesto, ne da bi bil s kom pregovoril besede. Bil je kakor spremenjen. Zgubil je veselje do učenja, zgubil veselje do čednostnega življenja, zgubil ono otroško odkritosrečno nedolžnost; postal je mrkega pogleda, osoren, razdražljiv, površen, malopriden. Njegovo največje edino veselje je bilo odslej, pohajkovati v družbi veselih razposajenih in petičnih tovarišev-sošolcev, ki se jih je bil prej vedno in dosledno izogibal.

Posledice takega obnašanja niso izostala. Z učenjem je šlo navzdol, hitro navzdol. Ker pa si je bil v prvih štirih razredih s svojim zelo marljivim učenjem pridobil veliko, skoro več kot potrebne učne snovi, je še shajal, shajal za silo s pomočjo znanja iz prejšnjih let.

Leta so tekala in tekla naprej. Naš Mirko je stal pred slovesom iz mestne šole. Ker je bil med tem zelo napredoval v svoji namišljeni izobrazbi in visoki pomembnosti, se je udeleževal tudi že pri nekem mestnem društvu, kar mu je — manjkalo je le za les — skoro doprineslo pogubo. Imel je srečo. Ravnateljeva slutnja je ostala zgolj slutnja in Mirkoovo društveno delovanje je ostalo prikrito, dokler ga ni iz bahavosti sam odkril, ko je vtaknil odhodno spričevalo v notranji žep. Bliskoviti pogledi ravnateljevi so spremljali ošabnega gospodiča, ko se je poslavljajal od zavoda, kjer je prebil osem tako čudnih let, štiri dobre, štiri, moral si je reči, štiri tako slaba leta.

Toda dovolj je spomina, si je mislil naš Mirko, kar je bilo, je za nami, ni vredno, da bi vlekel v

spomin. Naj izgine v morju pozabnosti. Prosti smo in prostost se odpira pred nami!

Tako se je bil naučil govoriti od tovarišev, ki so se že precej časa pripravljali na ta imeniten dogodek, ko nastopi doba popolne prostosti.

Prostost? Oj ti ljuba prostost! Večje skušnjave, večje hinavščine ne prinaša kmalu katera beseda, kakor ta ljuba prostost. Zdi se mi prostost, kakor cgraja pri mostu, ki se nagnita podere v vodo, samotnik pa za njo, ki je nenadoma sunil v njo in ježe se nad tem razdraženo buhnil in jo podrl v vodo. Zdi se mi kakor oni okrogli stolec, v katerega devajo na deželi otročičke, da se nauče uporabljati noge, in da si varuhi oddajnejo od vednega pripogibanja. Otrok pa, nevoljen nad to neprostovoljno iedčo, izleze iz stola, se poprane bližnjega zida in pade kričaje na tla.

Mirko je kmalu okusil, kake prijetnosti ima ta prostost. Namenil se je bil na visoke šole. Pot mu je odprta, treba jo je samo mahitati po njej. Toda pot je dolga in cilj tako daleč, da je pač treba premisliti, kako se bo prišlo tja, še bolj pa, kako se bo živelo tam v daljni tujini. Treba je res premisliti, si je mislil Mirko. Na dobre ljudi se ne bo več moglo zanašati med tujci, od doma nima kaj pričakovati, odkar ni matere, še pa mati. Na visoke šole pa hoče. Kaj storiti?

Premišljevali, kako bi bil lahko razumnejše živeti, kako si marsikaj prihranil od zaslužkov zadnjih let za te-le neprijetne čase, to premišljevali se je kmalu naveličal. Saj ne pomaga nič, si je mislil. Kar je, je. Zdaj je treba gledati, kako bo v prihodnosti. In začel je računati in kovati načrte.

(Dalje prihodnjic.)

Tedenske novice.

Oporoka pokojnega cesarja. Poročajo, da je pokojni cesar Franc Jožef vsa svoja velika posestva na Štajerskem, v Radmeru in Eisenerzu zapustil otrokom umorjenega prestolonaslednika Fr. Ferdinanda, posestva na Češkem in Moravskem določil fidejkomis, ostalo imetje pa dobi nadvojvodinja Marija Valerija.

Spremembe v štajerski provinci oo. kapucinov. Celje: o. Rudolf, tajnik province, br. Melior v Sv. Križ; Wolfsberg: o. Zeno, vikar v Irdningu, br. David v Celje; Sv. Križ: o. Janez Damascen v Celje, kot dušni pastir v kaznilnici in deželni hiralnici; Lipnica: o. Florin v Mettersdorf kot koadjutor, br. Urban v Škofjokolko; Krško: o. Ambrož, knjižničar, o. Herman, gvardijan; Murava: o. Žiga, gvardijan v Knittelfeldu, o. Anastazij, gvardijan v Wolfsbergu; Celovec: o. Lavrencij je postal gvardijan, o. Kalist superior v Mettersdorfu, o. Valerijan, kaplan pri mestni župniji Sv. Lavrencija; Hartberg: o. Amond v Wolfsberg, br. Vincencij v Gradec; Knittelfeld: o. Egidij vikar v Muravi, o. Valerijan, dušni pastir v deželni hiralnici; Schwaneberg: br. Ivo v Lipnico; Gradec: o. Matej v Lipnico, br. Martin v Hartberg; Mettersdorf: o. Epifon v Muravo, o. Gregor v Gradec kot koadjutor.

Iz politične službe. Okrajni glavar v Ljutomeru, pl. Bouvard je stopil v stalni pokoj. Njegov naslednik še ni imenovan.

Kedaj poznajo Slovence. »Mir« piše: Na Koroškem spujejo deželno banko, ki naj bi služila samo koroškim interesom. Tako banko osnovati so sklenile znane korporacije: Zastopniki dežele, mesta Celovca, koroške trgovske in obrtne zbornice, koroške hranilnice, deželnega kulturnega sveta, vnovčevalnice za živino, vnovčevalnica za les, zadruga za lesno trgovino ter drugi industrijski in agrarni krogi. To zborovanje so napravili seve brez Slovencev. Nas sicer to ni bolelo, ker smo tega že vajeni pri vseh podobnih akcijah, zanima nas pa v toliko, ker sedaj vabijo naše denarno močne posojilnice razni nemškonacionalni veljaki k soudeležbi. Ker so nemški nacionalci o vseh naših organizacijah dobro poučeni, tudi dobro vedo, kam bi se bili morali obrniti, ako hočejo od slovenske strani sodelovanja. Kdo je ustanovil naše posojilnice in zakaj? Še nismo pozabili divje gonje nemškonacionalnih krogov zoper naše denarne zavode. Ta gonja se jim je ponesrečila, zdaj bi pa radi z agitacijo pri »zadnjih durih« izvabili naš denar v svoje namene. Za naše namene še nikdar niso porabljali denarja takomenovanih »koroških« zavodov. Naše posojilništvo je organizirano in bo skupno odločalo, kam in kako bo nalagalo svoj denar. Vsekako tja, odkoder bo prihajala gospodarska pomoč in razumevanje potreb našega naroda.

Nemci na mariborski slovenski cesarski slavnosti. V nedeljo, dne 19. avgusta smo opazovali več Nemcev in Nemk, ki so prišli na našo slavnost, seveda nekaj iz radovednosti, nekaj pa zato, ker so bili prepričani o samih velezdajniških govorih, ki jih bodo slišali od temnozročih zarotnikov. Seveda so razumeli slovenski, a govorili so izključno nemški, kar pa nas ni nikdar tako razkačilo kakor nje same, če slišijo na mariborskih ulicah slovensko besedo, kakor še le na njihovih prireditvah. Malo pa jih je bilo vendarle sram, ko so morali odkrito priznati, da nikdar niso mislili, da vlada med Slovenci vseh stanov tako patrijotično navdušenje in ob enem toliko odkritosrčnega veselja.

Minister Höfer za kapitaliste. Minister Höfer je dovolil sladno-kavinim tovarnarjem 4000 vagonov ječmena, da bodo delali debele dobičke na korist ubogih družin, ki bi si znale tudi same ječmenovo kavo prirediti, ako bi jim Höfer dovolil ječmen.

»Štajerc« — nepoboljšljiv vojni hujskač. Ptujsko vsenemško glasilo, pisano v slovenskem jeziku, neprestano hujska proti nemškim avstrijskim narodnostim, zlasti proti Čehom, med katerimi ne vidi drugega nego samo dezertarje in velezdajalce godne za vislice, katere so »Štajercu« tako pri srcu. Za svoje denunciacije in za svoje natolcevanje nima nobenih tehtnih in trdnih dokazov, temveč navaja samo sumljive priče. Mi mu pa navajamo dokaze, kako so se češki vojaki vojskovali za Avstrijo zlasti na soški fronti. Ob deseti italijanski ofenzivi so se češki vojaki tako pro-

slavili, da so celo nemški listi — med njimi dunajska »Reichspost« — iz vojnega tiskovnega stana poročali, da bodo velečini, ki so jih takrat izvršili češki polki, ohranjeni ne samo v avstrijski vojni zgodovini, marveč tudi v zgodovini svetovne vojske. In ob ednajsti italijanski ofenzivi so avstrijska uradna poročila med drugimi posebno pohvalila češke polke iz Olomuca, Piska, Moravske Krasne Hore in Tešinja. Vse to pa seveda brumni patriot »Štajerc«, kojega razni pisuni so deloma bili nekdanj kot anarhisti pod policijskim nadzorstvom, skrbno zmolčuje, ker drugače ne bi mogel hujskati zoper slovanske avstrijske narodnosti. »Štajerc« se dobro zaveda, čemu je plačan od »Südmarke« in drugih vsenemških društev. Kot poslušni sluga Vsenemcev je popolnoma omračen od vsenemških vojnih ciljev, ki so neizvršljivi ter bi podaljšali vojno še za dolga leta. Eden izmed glavnih vsenemških glasnikov na Nemškem nemški generalni poročnik grof Roon je te dni izdal to-le vsenemško vojno povelje: »Nobenega sporazuma ne, nobenega pogajanja, nobene mirovne konference, temveč popolna zmaga, popolno pobitje vseh sovražnikov, potem bomo posameznim diktirali mir, ki ga jim bomo mogli in hoteli dovoliti!« Ljudem takega mišljenja papežev mirovni opomin in papeževa mirovna spomenica kajpada ni po godu. Zato vsenemški sluga »Štajerc« to spomenico popolnoma zmolčuje. On prinaša dolgovezno in neumno hujskanje zoper Jugoslovane in druge Slovence. Za papeževo mirovno spomenico pa ta hujskač notranje in zunanje vojske nima prostora.

Nemci plačujejo več davka. Smešno! Prvič to ni res, ker davek plačujejo od dobičkov, katere jim pridelajo slovenski žulji. Nemški veleposestniki in podjetniki na Slovenskem ne bi mogli plačevati davkov, ako jim ne bi slovenski delavci obdelovali polja in vinogradov, delali v tovarnah itd. Kdo je torej koristnejši za državo: nemški bogataš ali slovenski delavec? Drugič, neposredni davek ne sme biti merilo političnih pravic. Za svoj večji davek ima itak že večje koristi od države: varnost imetka, bogataš ima več koristi od raznih prometnih sredstev itd. Tudi Slovenci bi radi plačevali te davke, ki jih plačujejo pri nas nemški bogataši, ako bi nam država dala priliko, da se izobrazimo ter si z izobrazbo zboljšamo svoje poljedelstvo, svojo obrt, si ustanovimo svojo industrijo in svojo trgovino na svoji zemlji. Po davkih meriti državljanske pravice je ravno tako neosnovano kakor po podpisnem vojnem posojilu soditi domoljubje posameznih stanov in narodov. Vsak bi rad podpisal milijone, ako bi imel desetkrat toliko dobička od raznih vojnih dajatev. (Primerjaj dar uboge vdove v evangeliju!)

Vsem beguncem trga Bovec! Županstvo Bovec, sedaj v Radovljici na Kranjskem nam piše: Ker prihajajo na županstvo vsak dan številna vprašanja radi nove begunske podpore, razglasa podpisano županstvo tem potom, ker mu ni možno odgovarjati vsakemu posamezniku sledeče: Vsled ukaza c. kr. ministrstva, oziroma dotičnih deželnih c. kr. vlad se mora vsak begunec zglasiti pri dotičnem županstvu, kjer sedaj biva. Županstvo mora vsako zglasitev sprejeti. V slučaju pa, da se kako županstvo brani sprejeti tako priglasitev, naj dotičnik sporoči to pismeno na Posredovalnico za goriške begunce v Ljubljano ali pa podpisnemu županstvu. Zglasiti se mora vsak begunec takoj osebno, otroke pod 14. letom morajo pa zglasiti starši, oče, če je ta v vojni, mati, ali načelnik hišnega gospodarstva. Domovnico in krstni list se lahko pozneje predloži. Domovnico dobijo begunci-Bovčani pri podpisnem županstvu, krstni list pa pri dekanijskem uradu Bovec, sedaj v Št. Vidu p. Lukovica pri Domžalah. Kdor piše po domovnico, naj navede natančno svojo starost, stan (poročen ali ne), otroke, njih imena in starost. Ob enem razglasa podpisano županstvo vsem beguncem, da dobe vsled novega zakona z dne 27. julija 1917, št. 313 vojaške podpore za preživljanje od 16. avgusta 1917, dalje po 1 K 60 h za osebo, staro nad 8 let, v večjih mestih po 1 K 80 v, na Dunaju pa 2 K dnevno.

Kristus na fronti! Strašne vojske še vedno ni konec. Naši možje in mladeniči morajo naprej krvaveti, v vednih smrtnih nevarnostih prenašati grozne duševne in telesne muke. Kdo jih naj getolaziti v teh najbridkejših urah njih življenja? Pošljite za njimi na fronto Kristusa samega v tolažbo! To storite, če jim naročite knjižico »N e d e l j-

ski in prazniški evangeliji z razlago in opomini, spisal dr. M. Slavič.« Kristusove besede sv. evangelijev s primernimi navodili in pojasnili so jim najprimernejše hladilo za njih upa in miru potrebne duše. Lepa knjižica, povsod z velikim odobravanjem sprejeta, stane s poštnino vred 50 v ter se dobiva po »Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.«

Bratovščina sv. Uršule. Na željo in vprašanje mnogih vernikov, zlasti udov bratovščine sv. Uršule, se je dalo zopet tiskati molitveno in društveno knjižico: »Bratovščine sv. Uršule in njenih tovaršic, za srečno zadnjo uro.« Cena je knjižici 2 K. Za pošiljatev po pošti se naj dodene še 20 vin. Dobiva se v kapucinskem samostanu v Celju.

Gospodarske novice.

Za hmeljarje. Od vlade ustanovljeni zavod za valoriziranje hmelja je določil najnižje cene za letošnji hmelj, pridelan na Južno Štajerskem, in sicer: za prima 200 K za 100 kg; za srednji 170 kron za 100 kg; za slabeji 140 K za 100 kg. Za zelo slabi (eksport) hmelj navedene cene ne veljajo. Priporoča se, da hmeljarji pod navedenimi cenami svojega pridelka (1917) ne prodajajo, ker ga bo zgoraj navedeni zavod plačeval po označenih cenah. — Južnoštajersko hmeljarsko društvo Žalec.

Same centrale! V Gradcu sta se ustanovili zopet dve novi centrali: centrala za veleizvoz sadja in štajerska zveza za zelje in zelenjavo. Čim več central, temveč draginje in vedno manj živili!

Slive za žganje. Ker je letos na Štajerskem mnogo sliv, bo nemogoče slive, ki se morajo tekom 14 dni spraviti na trg, posušiti ali vkuhati, spraviti v denar. Mnogo občin se je obrnilo na prehranjevalni urad, da dovoli vsaj iz odpadlih, črvivih in nagnilih sliv delati žganje. Graški listi pišejo, da je upati, da se bo prošnjam vgodilo.

Ravnalne cene za drva bodo po sklepu osrednje komisije za presojo cen določile posamezne njene podružnice po deželah v smislu posebnih razmer. Cene za okrogli in rezani les bo pa najbrže določila vlada.

Najvišje cene za kumare. Namestnija je spozornost z uradom za ljudsko prehrano določila za kumare sledeče najvišje cene in sicer: za velike kumare 48 do 58 v, za male 70 do 86 v 1 kg.

Cene za les v Nemčiji. Na vseh velikih lesnih trgih v Nemčiji je bilo popraševanje po hrastovem lesu zelo živahno, toda blaga je bilo tako malo, da ni bilo nobenih stalno določenih cen. V Mogunciji in v Ašafenburgu so plačevali navadne neprebrane mehke deske kubični meter po 120 do 125 mark, v Stuttgartu, v Monakovem in v Manheimu pa po 130—140 mark. Popraševanje po lesu skrajno živahno, blaga pa veliko premalo.

Najvišje cene za ribe. Vlada je določila za nemorske ribe sledeče najvišje cene, ki so veljavne za 100 kg žive teže: Za krape 520 K, za ščuke in sulače 550 K, za ribe-belice pa 2 K kg, za mreine in postrvi pa 4 K 50 v kg.

Zaplemba letošnjega maka odreja ministerijalna naredba. Prezemna cena je določena na 200 K za 100 kg maka. Razen tega dobe kmetovalci, ki so se prostovoljno obvezali za pridelovanje maka, 25 kg oljnih tropin za krmo pa 40 K met. stot za vsakih 100 kg pridelanega maka.

Kartice za obleko. Dunajski listi poročajo, da namerava vlada v najkrajšem času upeljati za vse avstrijske dežele tudi kartice za obleko. Ta naredba vlade bi bila zelo hvalevredna, ako bi ne bila veliko prepozna. Kaj pomagajo take naredbe sedaj, ko so si že mogli razni liferanti nabaviti cele zaloge oblek in perila, dočim vsled neznosno visokih cen za obleko revnejšim slojem prebivalstva ni bilo možno si omisliti najpotrebnejše obleke. Vlada se je sicer podvizala, da je nastavila najvišje cene za vse kmetijske pridelke, ni pa prišla dosedaj z nobeno naredbo na dan, s katero bi bile določene najvišje cene za razne industrijske izdelke. Nedavno je pisal ugleden nemški list: In Oesterreich ist System — Systemlosigkeit, ali po naše: V Avstriji ni nobenega reda.

Upeljava gostilniške nakaznice. »Salzburger Chronik« poroča, da je izjavil prehranjevalni minister Höfer pri svoji navzočnosti v Solnogradu, da upeljejo v kratkem gostilniško nakaznico, da tako preprečijo dvojno prehranjevanje.

Razne novice.

Novo velikanske brežične brzojavne postaje. Švedski listi poročajo, da je Amerika v zadnjih dveh letih zgradila tri nove brežične brzojavne postaje, ki so največje na celem svetu in sicer je zgradila eno na otoku San Diego v Tihem oceanu, eno na otoku Honolulu in eno na Filipinskih otokih. Razdalja od Amerike do teh njenih novih brežičnih brzojavnih postaj znaša čez 10.000 kilometrov, tako n. pr. je Amerika v stanu brzojaviti naravnost na Kitajsko, Japonsko in v Avstralijo.

Davek na lepoticje. Švedska zbornica je sprejela zakon glede obdačenja raznovrstnega lepoticja, nakita in dragih kamnov. Zakon je že stopil v veljavo. Tako n. pr. znaša davek na lepoticje in drage kamne, kojih vrednost znaša do 300 K, 10 kron itd. Ta davek se mora plačati pri nakupu blaga in sicer v obliki koleka.

100.000 kg gnilega krompirja. Dunajski listi poročajo, da je došlo te dni več vagonov krompirja na Dunaj, toda krompir je bil popolnoma gnil in za človeško hrano neraben. Ako se dogaja kaj takega na Dunaju, torej pred očmi ministra za ljudsko prehrano, potem se ni čuditi, če je v tem oziru po drugod, zlasti pri nas na Štajerskem, še mnogo hujše. Našega kmeta, ki ima ravno v poletnem in jesenskem času največ dela, bi se menda obglavilo, ako bi v določenem roku ne oddal predpisane množine krompirja, žita in koruze, ki potem, spravljeno še ne dovolj posušeno na kupe v skladiščih, tem hitreje pogine.

Požar uničil 120 oralov gozdov. V gozdovih kneza Lichtensteina v Karpatih je ponedeljek, dne 20. avgusta izbruhnil požar, ki je dosedaj uničil 120 oralov gozdov. Škoda znaša na milijone.

Dopisi.

Maribor. Po mestu se zelo širi rdeča griža. Vojaška oblast je sporazumno z mestnim zdravstvenim svetom odredila strogo nadzorstvo po hišah. Posebni vojaški oddelki vsak dan pregledujejo stranišča v zasebnih hišah in jih razkužujejo. Po gostilnah in prenočiščih je predpisano še strožje nadzorstvo. V nekaterih hišah imajo cele družine grižo.

Maribor. Kavarno in posestvo Pavla Rupnika v Franc Jožefovi ulici je kupil Slovenec g. Rapoc.

Sv. Lenart v Slov. gor. Rojstni dan presv. cesarja in baklade naše šolske mladine dne 16. avg. ob 6. uri zvečer so že plahutale raz hiš cesarske in druge zastave. Z mrakom postane povsod tiho in mirno. Razun krčm so bile skoro vse hiše brez luči radi pomanjkanja petroleja. Naenkrat zaslišimo od nekod harmoniko (mehe) igrati in že nastopi lepa vrsta otrok naše petrazrednice s svetlečimi lampijoni v roki, na čelu učenec K. IV. razreda kot igralec na harmoniko. Ta otroška bakljada je izvabila marsikateremu solzo veselja. Ali kmalu je bilo konec veselja. Zakaj? Pri hiši »Südmärke« nastopi nekaj odrasle in druge mladine ter zapoje. *Cesarsko pesem?* Ne, ampak *Die Wacht am Rhein!* Tako mladina nemške šole, ki stoji pod posebnim varstvom glavarja Weissa, in tako otroci slov. šole, koje šolevodjo je žandarmerija 16. avgusta 1914 na pritisk nekaterih tržanov, ki so za slovo pljuvali vanj ter glasno klicali: »Pfiu Verräter«, »Pfiu brate«, »Der kommt niemals zurück«, tirala v ječo. Kako pravičen je Bog! Bog ohrani, Bog obvari presv. cesarja Karla I.!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Lepa slovesnost se je vršila pri nas na praznik Marijinega vnebovzeta: blagoslovljenje nove zastave naše mlade dekliške Marijine družbe. Zastava je krasno delo č. šolskih sester v Mariboru. K slavnosti je prihitel iz Celja č. g. misijonar Janez Zravljčič. Bodi na tem mestu č. g. misijonarju, blagim darovalkam bogatih prispevkov in vsem tistim, ki so vsak po svoje pripomogli, da smo v tuje polnem vojnem času imeli zopet dan veselja in tolažbe, izrečena javna, najtoplejša zahvala! Bog plati in Marija!

Gornja Radgona. V ponedeljek, dne 13. t. m. proti večeru je izbruhnil v skednju veleposestnika Zorzini v Gornji Radgoni velik požar, ki je med drugim vpepelil tudi mnogo zrnja — okoli 200 mernikov pšenice. Požar je segel čez cesto ter vpepelil do tal zakonskima Lovretu in Barbari Meister njuno hišno in gospodarsko poslopje — vso njuno premoženje. Precejšen del premičnin so sicer spravili na prosto, a se je mnogo pokradlo. Škoda povzročena Zorziniju, je gotovo večja kakor škoda zakonskih Meister, vendar sta ta dva

popolnoma vničena, največja reveža z nedoraslimi otroki, ker jima je zgorelo vse, medtem ko je izgubil Zorzini le neznaten del njegovega velikega premoženja. Prišli so gasilci iz Gornje Radgone in Radgone vsaki z eno brizgalnico. Vse gasilo pri Zorziniju, medtem ko je pri ubogemu Meistru gorelo nemoteno naprej. Zakonska Meister sta zavarovana za samo 1000 K. Dokaz, da je treba poslopja in premičnine sedaj višje zavarovati. Dobra srca se prosijo, da jima priskočijo z dobrotnimi podporami na pomoč.

Št. Jurij ob Ščavnici. V torek, dne 14. avgusta se je po večletni bolezni v 72. letu svoje starosti preselil v boljše domovino, spreviden s sv. zakramenti za umirajoče, posestnik Jožef Šumak iz Kupetinec. Rajni je bil vzoren katoličan in zelo skrben oče. Bil je zvest naročnik »Slov. Gospodarja« in je komaj čakal tistega dne, ko je prišel list v hišo. Rajni zapušča ženo, hčer in dva sina; oba sta na bojišču. Od sina Franca že celo leto ni nikakega glasu. Blagi Jožef, počivaj v miru!

Sv. Križ na Murskem polju. Žalostna usoda je zadela mladega vojaka Jakoba Majcen iz Logarovec. Po večmesečnem bojevanju se je z veselimi upi podal na kratek dopust, a doma mu je kruta smrt prestrigla nit življenja, katera mu je na bojišču tolikokrat prizanesla. Kopajočega v vaškem potoku ga je prijel krč in je nesrečno utonil. Dne 3. avgusta bi se moral zopet vrniti na bojišče in ravno ta dan so ponesli tovariši-vojaki njegovo truplo k večnemu počitku. Bil je zvest narodnjak in naročnik »Straže« in »Gospodarja«, iz katerega je z veseljem prebiral novice iz domačih krajev. Šele 20letnemu mladeniču bodi domača zemlja lahka!

Čadram. Ozimina je bila zavoljo spomladanskega deževja in poznejše suše slaba, vinogradi in turšica lepo kažejo, korenjstvu in ajdi je pa presuho. Za živila se godi mnogim huda in vendar so pri nas ljudje zdravi tako, da od 16. maja do 6. julija nismo imeli nobenega mrliča. Dne 28. julija smo pokopali kmeta Roka Golenač, očeta pešca Janeza, ki je umrl dne 26. avgusta 1915 v Ljubljani, pa bil v Čadramu pokopan. Oče in sin sta bila vzorna kristjana. Svetila jima večna luč!

Velika Pirešica. Čudom se čudimo, kako postopajo z nami razni dobavni komisariji: dočim je okrajno glavarstvo v Celju predpisalo za našo obćino oddajo 150 centov sena, zahteva tozadevni komisar, g. J. Kürbisch v Celju 200 centov, in sicer jako rezko in odločno. Ljudje se obupani vprašujejo: za božjo voljo, kje pa bomo vzeli? Seno je živina že zdaj skoro pojedla, otave ni v bregovih dobesečno nič ali skoro nič, paša v tej grozni suši ne raste, zelenje se sproti pokrmi — v zimi pa bomo živini pokladali — sneg! Naj vendar oblast, posebno naše okrajno glavarstvo, odpre oči in se prepriča, v kakšnem položaju se sedaj nahaja kmet poljedelec: oves smo v hribih in bregovih popipali, ne želi, fižol je v cvetu usahnil, koruza je začela nenadoma zoreti, dober mesec pred časom, ajda cveti 2 ali 3 cm visoka, repa se suši, korenje ne more naprej, celo grozde v vinogradih je začelo veneti. Naj bi se ven-

dar pri zelenih mizah, kamor suša ne sega, spomnili da papirnati odloki ne pričarajo zelenja iz zemlje! Čudimo se, da vodstvo celjskega glavarstva tako čudno postopa s kmeti!

Ljubno v Savinjski dolini. Četovodja Franc Barbej je bil odlikovan že tretjikrat; prvič z zlato, drugič z bronasto in v deseti ofenzivi na Sv. gori pri Gorici s srebrno kolajno 2. razreda. Odlikovani so bili tudi četovodja Mosser, desetenik Martin Zupanc, poddesetenik Pezdevšek, pešci Anton Kampuš, Jurij Gorčič, Justin Hriberšek, Ivan Kočni kin Franc Kolarič. Vsi so dobili srebrno kolajno 2. razreda. Vsi so od 12. stotnije, pešpolk št. 87.

Brežice Izid prodajalnega dneva, ki se je vršil dne 2. junija t. l. v prid Rdečega križa, je bil ugoden. Brežiška podružnica je zbrala znesek 1440 K 50 v. Vsem podjetjem, ki so se udeleževala pri tem domoljubnem činu, bodi izrečena tem potom najtoplejša zahvala.

Politične vesti.

Českíh listov na Ogrskem ne smejo prodajati. Češki listi poročajo, da se je trafikam in prodajalcem časopisov na Ogrskem strogo prepovedalo prodajati češke časopise.

Novo ogrsko ministrstvo. Wekerle je novo ogrsko ministrstvo sledeče sestavil: Grof Aladar Zichy minister na kraljevem dvoru, dr. Gabrijel Ugron, notranji minister, dr. Gustav Graetz, finančni minister, grof Bela Serenyi, trgovinski minister, Bela Mezössy, poljedelski minister, grof Albert Apponyi, naučni minister, Karel Grecsak, justični minister, general baron Aleksander Szurmay, domobranski minister, tajni svetnik Karel Unkelhäuser, minister za Hrvaško, Slavonijo in Dalmacijo, nadalje grof Božidar Batthyany, dr. Viljem Vazcsenyi in dr. Bela Földes za ministre brez portfeljev. Cesar je novo ministrstvo že potrdil.

Demokratizacija Nemčije napreduje prav počasi. Nemški parlament se še ni mogel povzdigniti do enakovredne soodločbe v vprašanjih notranje, še manj pa zunanje politike. Tradicionalna avtokracija se ne da izkoreniniti, pač pa mora dati majhne koncesije. Taka koncesija je tudi parlamentarni pomožni svet, kojega ustanovitev je kancelar dr. Michaelis napovedal v seji glavnega odbora državnega zbora dne 25. avgusta. Namen pomožnega sveta je, da izpopolni sodelovanje državnega vodstva z raznimi strankami. Gre sedaj samo za poizkus, o katerem bo praksa pokazala, je li dober ali ne. Najprvo se bo ta svet pečal z odgovorom na papeževo mirovno spomenico. Pomožni svet sestoji iz 7 članov parlamenta in 7 članov zveznega sveta; predseduje državni kancelar. Izmed članov državnega zbora stopijo v pomožni svet naslednji: Fehrenbach in Erzberger (centrum), Ebert in Scheidemann (socialna demokracija), dr. Stresemann (nacionalno-liberalna skupina), Payer na predna ljudska stranka in grof Westarp (konserv. stranka)

Čebele in čebeljnjak

z vso opravo vred, torej tudi čebele, tudi same panje kupi župni urad Brezno nad Mariborom.

Družinska hiša v Žalcu pri Celju enonadstropna z vrtom, električno lučjo i. t. d. pripravna tudi za trgovino v prav dobrem stanju se po vrednosti proda. Poizvedbe Celje Roseggerring 7. II. nadstr. desno.

Proda se hiša s 8 sobami z ali brez hišne oprave, klet, svinjski hlevi s svinjsmi, drvarnica, vrt za zelenjavo, lepe vinske brajde, dobra pitna voda. Vse novo pozidano in v dobrem stanju. Naslov: Marienheim Poljšane št. 64.

Vojak želi stanovanje v Mariboru pri boljši družini, hrano srojo; samo za kuhanje prosí. Ponudbe na upravnistvo.

Pomožnega pisarja išče okrajna sodnija v Št. Lenartu v Sl. gor. Nastop 1. septembra t. l. Zdajna mesečna plača okoli 150.— K. Prednost imajo strojepisci.

POZOR!

Kupim kostanjev in hrastov les, kumno, janež, lepe suhe gobe, česenj, maline, ostrožnice, borovnice črne, borovnice rdeče (Preiselbeer), melišno štupo, zrelo črno brinje, orehe, suho sadje in vse druge reči po najboljši ceni. Ivan Kopušar, trgovec in gostilničar v Šoštanju. 582

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni sin, oziroma brat

Božidar Jurko,

enoletni prostovoljec in učiteljšnik,

v četrtek, dne 23. avgusta ob 5. uri popoldne v 21. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v domobranski bolnišnici v Mariboru po dolgotrajni, mučni bolezni ki si jo je nakopal na severnem bojišču, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v soboto dne 25. t. m. od domobranske bolnišnice na pokopališče v Žičah pri Konjicah.

Sv. maša zadušnica se bo brala v cerkvi Marije Device v Mariboru v torek, dne 28. t. m.

Maribor, dne 26. avgusta 1917.

Jakob in Ema Jurko, stariši, Olga, Anica in Marta, sestre.